

GrønsagsNYT

Nr. 17 // 25. november 2022

Halmdækket gulerodsmark på en flot vintermorgen

Aktuelt	1
Regler og lovstof	2
Nyt om kemi	2
Nyt om kulturerne	4
Løg.....	4
Rodfrugter.....	4
Asparges	5
Projekter	5
Arrangementer	6

Aktuelt

Det er stadig relativt begrænset, hvad der har været af frost, så savoykål og grønkål står endnu friske med salgbare blade mange steder. De næste par uger ser heller ikke umiddelbart ud til at blive meget kolde, så der vil være mulighed for at bjærge evt. forsinkede kulturer i hus.

Ifølge DMI byder de kommende uger på vejr af enhver slags. Først i perioden bliver det generelt roligt og ret tørt vejr, dog kan der være dage med skyer og regn. Henne i december går vi mod en mere ustadig vejrtype med skyer, regn og blæst, der veksler med drivende skyer, byger og sol. Temperaturen ventes til den lidt milde side, men i perioder kan koldere luft strømme ind over landet, der meldes dog ikke om mere end to graders nattefrost endnu.

Som vi også skrev sidste gang, er det på høje tid at få planlagt sæsonen 2023, både hvad angår gødning, frø, småplanter og kemi.

Der er desværre høje priser på energi og problemer med levering af mange hjælpestoffer i øjeblikket, derfor er det ekstra vigtigt i år at få bestilt plantebeskyttelsesmidler og gødning, og få det hjem inden sæsonen, så I er klar.

Ved bestilling af **økologiske** frø er det altid vigtigt at tjekke [OrganicXseeds Danmark](https://www.organicxseeds.dk), inden du bestiller økologiske frø og planter; hvis den ønskede sort ikke findes i økologisk kvalitet, kan du søge dispensation til ikke økologiske frø. En evt. dispensation har en udløbsdato og frø og planter skal være sået eller udplantet, inden dispensationen udløber. Dispensationerne følger årstiderne. Det anbefales derfor at søge på årstidens første dag. Fx d. 1. dec. eller 1. marts. Kontakt os endelig, hvis I får brug for hjælp.

Regler og lovstof

Rettelse til tidligere Nyhed: Nye regler for jordprøver

I et tidligere nyhedsbrev skrev vi, at ”Den nye gødningsanvendelsesbekendtgørelse kræver, at der foretages N- og P-analyser af jordprøver fra de øverste 30 cm jord pr 5 ha mindst hvert 4. år. Det skal dokumenteret med fx N-minberegninger eller jordanalysekort.”

Det er rigtigt, - men ovenstående gælder kun hvis man har malkekvæg og ønsker at anvende undtagelsen om anvendelse af op til 230 kg N, eller hvis man ønsker at øge sit fosforloft til over 30 kg P på bedriftsniveau, på grund af lave fosfortal.

[Gødningsanvendelsesbekendtgørelsen \(landbrugsinfo.dk\)](#) (kræver login til landbrugsinfo)

Regler for hvornår fast husdyrgødning må udbringes

1. november må der igen udbringes fast organisk gødning, men kun på lerjord (JB 7-9). På JB 5-6 og JB 10-11 skal udbringningen vente til 1. december, og har du en JB 1-4 skal du vente til 1. februar.

Læs mere her: [Regler for hvornår fast husdyrgødning må udbringes \(landbrugsinfo.dk\)](#)

Nyt om kemi

Armicarb 85 SP udgår - Armicarb godkendt

Den nuværende Armicarb 85 SP (682-2) bliver forbudt at besidde og anvende den 1. december 2022.

Armicarb (1008-3) er blevet godkendt. De mindre anvendelser til den nye Armicarb (1008-3) er de samme for Armicarb 85 SP (682-2). Bemærk at de mindre anvendelser fremgår direkte af etiketten for Armicarb (1008-3).

Mindre anvendelse af Mavrik

Insektmidlet Mavrik har fået en godkendelse til mindre anvendelse i gulerod, pastinak, persillerod, knoldselleri, rød-bede, majroe og glaskål på friland (inkl. tunnel). Brugsanvisningen findes [her](#).

Forbud mod fosfit – dvs. Resistim, Kaliumplus, Phosfik og mange andre produkter

Så kom det længe varslede forbud mod at anvende produkter som har mere end 0,5 % fosfit i sig. Fosfit har været tilsat en del produkter som skulle have plantestyrkende egenskaber. Disse vil nu være forbudt at anvende i lighed med situationen i mange andre lande. Husk at spørge din sælger af sådanne produkter når vedkommende vil sælge dig en ny planteforstærker.

- Fosfonat-produkter, også kaldet fosfit (PO_3^{3-}) adskiller sig fra det almindelige plantenæringsstof fosfat (PO_4^{3-}).
- De danske myndigheder klassificerer nu fosfit/fosfonat som et pesticid.
- Det gælder for alle gødningsprodukter, der markedsføres med CE mærke, at de ikke må indeholde bevidst tilsat fosfonat. CE-mærkede gødningsprodukter må maksimalt indeholde 0,5 masseprocent utilsigtet fosfonater.

Matrignon og Cliophar tilbagekaldt

Midlerne Matrignon 72 SG (64-74) og Cliophar 600 SL (361-31) er tilbagekaldt af Miljøstyrelsen, og midlerne må ikke anvendes og besiddes efter 31. oktober 2023.

Glyphosat

En ny lov skal beskytte grundvandet mod udvaskning af pesticider. Loven betyder et forbud mod anvendelse af langsomt nedbrydelige midler på befæstede og stærkt permeable arealer. Eftersom etiketterne på glyphosatprodukterne anviser anvendelser, som bliver omfattet af lovændringen, trækker Miljøstyrelsen godkendelserne tilbage. Konsekvensen bliver et forbud mod anvendelse og opbevaring af produkter med gammel etikette fra 1. januar 2024. Vær derfor opmærksom på at få brugt produkter op med gammel etikette og at nyindkøbte produkter er med nye godkendte etiketter, som også vil være godkendte i 2024 og senere. Den aktuelle status for hvert enkelt produkt fremgår af <https://middeldatabasen.dk/>.

Indberetning af sprøjtejournaler - rettelse af fejl i bekendtgørelse

Der er fundet en fejl i bekendtgørelsen om sprøjtejournaler, der trådte i kraft den 1. juli 2022. Fejlen forventes ændret senest ved fristen for næste indberetning i SJI, som er den 31. marts 2023 (for planperioden 2021-2022). På trods af at ændringen endnu ikke er gennemført, skal den nugældende bekendtgørelse i mellemtiden tolkes som følger:

- Jordbrugere, der har et samlet dyrket areal på 10 ha eller derover, og som har haft et pesticidforbrug, er pligtige til at indberette data i SJI.
- Øvrige jordbrugere som gartnere, frugtavlere og planteskoler, som har et pesticidforbrug, og som har en momspligtig omsætning på 50.000 kr. eller derover, er ligeledes pligtige til at indberette data i SJI, uanset størrelsen på deres dyrkede arealer.

Læs hele nyheden fra Miljøstyrelsen her: [Rettelse af fejl i bekendtgørelse om sprøjtejournaler \(mst.dk\)](#)

CRiskA

Et nyt produkt fra SEGES kan hjælpe dig med at forbedre arbejdsmiljøet i forhold til faremærket kemi.

Prøv den prisvindende nyhed gratis. Se mere i dette link: [Håndterer du faremærket kemi korrekt? \(landbrugsinfo.dk\)](#)

Syn af granulatspredere hvert sjette år

Den reviderede Vejledning om syn af sprøjter – vejledning 60 fra september 2022 – foreskriver som noget nyt syn af maskiner der anvendes til granulatspredning.

Den 1. juli 2022 trådte en ny bekendtgørelse om syn af sprøjter i kraft, som indeholdt en række ændringer. Granulatspredere, vægesprøjter (weed-wipers), sprøjteudstyr på skovningsmaskiner, tågegeneratorer og gødningskar til væksthuse skal synes senest 1. juli 2025, og får synsinterval hvert sjette år.

Læs mere her: [Syn af granulatspredere hvert sjette år \(landbrugsinfo.dk\)](#) (kræver login)

Nyt om kulturerne

Løg

Lagring af økologiske og konventionelle løg

Det har været en kæmpe udfordring at få temperaturen ned på de ikke kølede lagre. Når det har været lidt koldere om natten, har der været for høj luftfugtighed.

Med det koldere vejr hen over sidste weekend, er det lykkedes at komme ned på en lagertemperatur på 8-10°C. Senere, når det forhåbentligt bliver koldere, skal der sænkes til 5-6°C.

Temperaturen inde i stakken eller i kasserne må helst ikke stige igen, så vi må håbe, at det bliver mere stabilt koldt.

Hold øje med, at luftfugtigheden ligger konstant på mellem 75 og 80% rel. Der skal ventileres 1-2 timer hver dag, det kan være fordelt over mange gange i løbet af døgnet og helst med yderluft, hvis udendørstemperaturen og luftfugtigheden er lav nok. Hvis der ikke er mulighed for at bruge yderluft pga. vejret, kan der godt nøjes med intern ventilation i 4-5 dage.

I partier med fusarium, skal der beluftes mere for at holde løgene tørre og der kan stadig være behov for at tilsætte lidt varme for at få fugten ud.

På kølede lagre skal temperaturen sænkes til 0,5°C, men også her med max, 3,5°C om ugen. I de økologiske løg som skal langtidslagres, bør temperaturen nu være nede på 0,5°C. Dette er også for at undgå spiring senere. I konventionelle løg på kølede lagre, skal det være først i december.

Rodfrugter

Halmdækningen og optagning af gulerødder, pastinakker og persillerødder til lager er ved at være afsluttet. Og det ser ikke ud til, at markerne, der har stået udækket til høst frem mod jul, har taget skade af den lille smule frost vi har haft endnu. Og med den vejrudsigt de melder for december lige nu, ser det heller ikke ud til at der bliver risiko for frosne rødder.

Indtræffer der alligevel hård frost, kan man hæve temperaturen lidt for gulerødderne ved at lægge fiberdug eller sort plastik ud over gulerodstoppe, så det vil virke som et isolerende lag. Vi ved, at fiberdug normalt giver 1,5 grader pr. lag. Vi ved ikke, hvor meget sort plastik hæver temperaturen, men temperaturen vil øges lidt og samtidig udgør den et vindstoppende lag; det er vigtigt, da kold, udtørrende vind er stærkt medvirkende til at give frosne gulerødder.

Løbende kvalitetstjek

Det er nu vigtigt løbende at holde øje med kvaliteten af avlen og det gælder både på lager og i marken. Derfor er det vigtig at få udtaget prøver for at kontrollere udvikling af specielt Cavity spot og blødråd i gulerødder, canker i pastinak og knoldbægersvamp i persillerod. Ud fra disse prøver kan man hele tiden få prioriteret hvilke marker/lagre der først skal sælges, - ud fra reglen om, at det altid er den dårligste kvalitet, der skal sælges først.

Vedhæftet findes kvalitetsskemaer for gulerod, pastinak og persillerod lavet i de forgangne år i projektet omkring sygdomme i rodfrugter, I kan læse om resultaterne fra projektet [her](#).

Produktionsafgiftsfonden for frugt- og gartneriprodukter har støttet projektet.

Asparges

Når toppen er vissen, er det det optimale tidspunkt at knuse den og måske endda nedmulde den let. Knusningen og nedmuldningen har to formål. Aspargesbillen kan overvintre i de hule stængler; knuses og nedmuldes de forringes overvintringsevnen for billen. Det samme gælder svampe som stemphylium og rust. Ser man nærmere på de visne stængler, ser man mange små og store sorte puder. Det er sporehuse fra forskellige sygdomme som rust, stemphylium og gråskimmel. Knuser du stænglerne, og nedmulder dem, så de rådner inden næste sæson, vil smitten være meget formindsket.

Asparges har nytte af et relativt højt humusniveau i jorden, og især i hvide asparges med de mange jordbearbejdninger kan det være en god ide at udbringe noget kompost i løbet af vinteren/tidligt forår, hvis man har egnet udstyr, så man undgår at komprimere jorden.

Husk at tilmelde dig aspargesdagen d. 6. december. Se vedhæftede fil.

Projekter

Dyrkning af grønsager på kamme

HortiAdvice har i 2022 gennemført endnu en sæson i projektet "Dyrkning af grønsager på kamme".

Aktiviteterne er en gentagelse af aktiviteterne i 2021, idet demonstrationsarealet igen har omfattet rødkål til industri på Lammefjorden hos avler Anders B. Kristensen, Slotsgården.

Formålet med projektet er at demonstrere, om der ved at dyrke rødkål på kamme kan påvises positive effekter på vækst og kvalitet i forhold til dyrkning på almindelig flad mark.

Det er ved andet års dyrkning blevet bekræftet, at det er muligt at dyrke rødkål på kamme uden at miste udbytte og kvalitet og at det ikke påvirker maskinhøst af rødkål nævneværdigt. Heller ikke i 2022 var der perioder med stående vand efter voldsom nedbør, så det var ikke muligt at demonstrere eventuelle fordele ved kamdyrkningen i forhold til en bedre vandaflledning og jordstruktur. Der kan læses mere om projektet i GartnerTidende i et af de første numre i det nye år. Der har været flere artikler om den første sæson i projektet. Se dem [her](#).

Projektet er støttet af Produktionsafgiftsfonden for frugt og gartneriprodukter (2021) og Promilleafgiftsfonden for frugtavlen og gartneribruget (2022).

Nyplantet rødkål på kamme. Kammene er delvist nedbrudt i forbindelse med plantningen, men sættes op igen efterfølgende. Ved de hvide pinde er opsat sensorer til måling af jordfugtighed (SoilSense).

Arrangementer

Dato	Arrangement
28. november	Grøngødning i et grøntsagssædskifte, webinar, se link
29. november	Klumprot – et økende problem? Online, find link nedenfor
29. november	Onion and Carrot Conference, Peterborough, England, se link
29. november–2. december	Agromek i Herning, se link
2. december	Oppsummering av tuppråteprosjektet i gulrot, online, find link nedenfor
6. december	Aspargesdag i Odense, se link
7. december	Planteoproduktion under et klima i forandring i Horsens, se link
13. december	Minikonference: Den økologiske spisekartoffel, Aarhus, se link
15. december	100% økologiske grønsagsfrø i 2036 – hvordan når vi i mål? Webinar, se link
11. – 12. januar	Plantekongres i Herning, se link
30. – 31. januar 2023	Årsmøde i Løgavlerforeningen, Vejle Center Hotel
8. – 10. februar	Fruit Logistica i Berlin, se link
14. – 17. februar	BioFach, Nürnberg, Tyskland, se link

Online arrangementer fra Norge:

29. november kl. 9-10.30: Klumprot (KÅLBROK) – et økende problem?

Klumprot på kålvekster er et økende problem. Ann-Charlotte Wallenhammar fra Hushållningsselskapet og Sveriges Lantbruks Universitet i Sverige, har jobbet med klumprot i mange år, og oppdaterer oss på klumprotorganismens livssyklus, mulige tiltak og muligheter for bekjempning.

Microsoft Teams-møte: [Klikk her for å delta i møtet](#) [Last ned Teams](#) | [Join on the web](#)

Møte-ID: 394 423 764 574 Passord: 2yeiDE

2. desember kl. 9-10.30: Oppsummering av tuppråteprosjektet i gulrot

Det store tuppråteprosjektet i gulrot er ferdig. Vår grønnsaksrådgiver, Rizan Amin, oppsummerer prosjektet, og forklarer de viktigste sjukdommene som inngår i tuppråte, samt potensielle tiltak for å redusere problemet.

Microsoft Teams-møte: [Klikk her for å delta i møtet](#) [Last ned Teams](#) | [Join on the web](#)

Møte-ID: 393 572 904 20 Passord: 2Rqyf9

REDAKTØRER						
	Ole Scharff Tlf: 40 73 19 58 ohs@hortiadvise.dk	Karina Frandsen Tlf: 21 64 80 85 kfr@hortiadvise.dk	Dan H. Christensen Tlf: 21 65 50 51 dach@hortiadvise.dk	John N. Schmidt Tlf: 21 42 14 38 josc@hortiadvise.dk	Julie Schou Christiansen Tlf: 21 59 81 54 juch@hortiadvise.dk	Asbjørn Mols Nørgaard Tlf: 21 14 74 23 amol@hortiadvise.dk
						
	Pernille Kynde Tlf: 30 51 62 14 pbk@hortiadvise.dk	Richard de Visser Tlf: 30 53 87 16 rdv@hortiadvise.dk	Peder Krosgård Tlf: 40 37 46 51 pkl@hortiadvise.dk	Lars Møller Tlf: 40 84 30 11 lars@hortiadvise.dk	Lene Eva Christensen Tlf: 51 55 80 55 lchr@hortiadvise.dk	

HortiAdvice tager forbehold for tastefejl og lignende. Nyhedsbrevet må ikke videresendes. HortiAdvice har copyright på billederne